

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-01-11
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 23107-11
 Enhet 12

SÖKANDE

Schindler Hiss AB, 556202-2821
 Rullagergatan 4
 415 26 Göteborg

MOTPART

Järfällahus AB, 556059-1835
 Box 197
 177 24 Järfälla

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

KONKURRENSVERKET	
2012-01-13	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att referenstagning och utvärdering görs om.

Dok.Id 192183

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Järfällahus AB (Järfällahus) har genomfört en upphandling av förebyggande underhåll för hissar i Järfällahus förvaltning. Upphandlingen har genomförts genom ett öppet förfarande enligt 4 kap. LOU. I tilldelningsbeslut som meddelades anbudsgivarna den 10 november 2011 tillkännagavs det att Järfällahus beslutat att anta annat anbud än anbudet från Schindler Hiss AB.

Schindler Hiss AB (Schindler) ansöker hos förvaltningsrätten om överprövning enligt LOU och yrkar i första hand att utvärderingen ska göras om utan beaktande av Hiss-Craft i Sverige ABs (HCS) anbud. I andra hand yrkar Schindler att utvärderingen ska göras om vad avser poängberäkningen, varvid Schindler ska få 30 poäng i utvärderingen av referenserna. I tredje hand yrkar Schindler att upphandlingen ska göras om i sin helhet. Till stöd för sin talan anför Schindler bl.a. följande. Enligt dokumentet *Särskilda föreskrifter*, punkten SF3.41, ska entreprenörens kvalitetsansvarige anges i anbudet. HCS har inte angivit någon kvalitetsansvarig i sitt anbud. Under punkten UF3.51 anges att entreprenören ska ha ett miljöledningssystem som motsvarar kraven i SS EN ISO 14001. HCS skriver i sitt anbud att man arbetar enligt ett dokumenterat kvalitets- och miljöledningssystem som motsvarar ISO 9001:2000. HCS skriver inget om att man har ett miljöledningssystem som motsvarar kraven i SS EN ISO 14001, vilket är ett skall-krav i upphandlingen. Inget certifikat från någon oberoende part, som visar att HCS kvalitets- och miljöledningssystem faktiskt motsvarar ISO 9001:2000, har lämnats in. Järfällahus har såvitt Schindler kan se inte begärt in någon komplettering på denna punkt.

I upphandlingen krävdes att anbudsgivarna skulle lämna fem referenser. Tre av dessa skulle kontaktas av Järfällahus och få svara på frågorna i ett referensformulär. Schindler bad sina fem referenser fylla i referensformu-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

läret och lämnade in svaren med sitt anbud. I utvärderingen visade det sig att de referenspersoner som kontaktats av Järfällahus då hade svarat annorlunda än de hade gjort till Schindler. Detta gjorde att Schindler fick 15 poäng vid referenstagningen i stället för 30. Schindler kontaktade sina referenspersoner igen och ingen av dessa kunde då komma ihåg att de hade blivit kontaktade av Järfällahus. Jan Pettersson vid Roslagens Energi och Driftteknik säger sig vara säker på att inte ha blivit kontaktad och att betygen Järfällahus har satt inte är sanna. Lennart Wincrantz vid Vallentuna kommun (inte Sollentuna kommun som Järfällahus anger) och Göran Hasselgren vid Sollentunahem har inget minne av att ha blivit kontaktade, men båda säger att de kan ha glömt det i så fall. Hade de blivit kontaktade i dag säger de att de skulle ha satt samma betyg som de lämnade till Schindler. Järfällahus far med osant intygande. De referensbetyg som Schindler bifogade sitt anbud ska gälla. Hade Schindler fått 30 poäng hade Schindler vunnit upphandlingen.

Järfällahus bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. HCS har i sitt anbud redovisat en kvalitetsplan i vilken man tar upp åtaganden och arbeten som innefattar både kvalitets- och miljöarbete. I den egna beskrivningen gör HCS en jämförelse med kvalitetsledningssystemet ISO 9001:2000, men den faktiska beskrivningen omfattar också miljöområdet. Järfällahus har prövat den redovisade planen i relation till kraven i avsnitt UF3.51 och kommit fram till att HCS klarar de krav som kan vara skäligen att ställa. Något krav på styrkande från en extern part finns inte. Järfällahus har tagit referenser och referenserna har utvärderats utifrån de svar som har lämnats. Schindler måste ha blandat ihop upphandlingen med någon annan.

UTREDNINGEN I MÅLET

Förfrågningsunderlaget

I avsnitt *UF3.5 Anbudsprövning* anges bl.a. följande. Anbudsprövning sker i två steg. Först prövas om anbudsgivaren uppfyller kraven enligt UF3.51, därefter prövas anbuden enligt UF3.52.

I avsnitt *UF3.51 Prövning av anbudsgivare* anges bl.a. följande. För att anbudet ska utvärderas ska följande krav uppfyllas. Entreprenören ska redovisa sin miljöpolicy, miljöarbete och redovisa sitt miljöledningssystem. Entreprenören ska ha ett miljöledningssystem som motsvarar kraven i SS EN ISO 14001.

I avsnitt *UF3.52 Prövning av anbud* anges bl.a. följande. Ej kompletta anbud kommer att förkastas. Det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till samtliga omständigheter antas. Utifrån arbetsgivares redogörelse värderas pris till 70 procent och referenser från jämförbara objekt till 30 procent. För bedömning av referenser ska anbudsgivaren ange de fem största uppdragsgivarna varefter Järfällahus kontaktar tre av dessa för inhämtning av referenser. Dessa referenser ska poängsätta anbudsgivaren i enlighet med bifogat referensformulär.

Under rubriken *SF3.41 Kvalitetsansvariga*, under *Särskilda föreskrifter* i avsnitt UF3.52 anges att entreprenörens kvalitetsansvarige anges i anbud.

Referenstagning

I de referenstagningsblanketter som återopas av Schindler anges bl.a. följande. Jan Pettersson vid Roslagens Energi och Driftteknik AB har gett Schindler betyget 5 av 5 på samtliga fem punkter. Göran Hasselgren vid AB Sollentunahem har gett Schindler betyget 4 av 5 på tre av fem punkter och 5 av 5 på två av fem punkter. Lennart Wincrantz vid Vallentuna

kommun har gett Schindler betyget 5 av 5 på samtliga fem punkter.
Samtliga blanketter är daterade i mars 2011.

I de referenstagningsblanketter som åberopas av Järfällahus anges bl.a. följande. Jan Pettersson vid Roslagens Energi och Driftteknik AB har gett Schindler betyget 4 av 5 på fyra punkter och 2 av 5 på en punkt. Göran Hasselgren vid AB Sollentunahem har gett Schindler betyget 4 av 5 på samtliga fem punkter. Lennart Wincrantz vid Sollentuna kommun har gett Schindler betyget 4 av 5 på tre av fem punkter, 5 av 5 på en punkt och angett att en punkt inte är aktuell. Samtliga blanketter är daterade i augusti 2011.

Schindler har lämnat in ett intyg, i vilket Jan Pettersson vid Roslagens Energi och Driftteknik intygar att han inte har blivit kontaktad av Järfällahus angående referenstagning gällande en upphandling av hisservice. Intyget är undertecknat av Jan Pettersson.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 5 § LOU, i tillämplig lydelse, anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

En överprövning enligt LOU innebär en kontroll av om upphandlande myndighet följt de principer för offentlig upphandling som framgår av

1 kap. 9 § LOU samt övriga bestämmelser i LOU. Som huvudregel har den sökande part som gör gällande att en upphandling inte har genomförts i enlighet med bestämmelserna i LOU bevisbördan för att så är fallet.

Angivande av kvalitetsansvarig

De krav som den upphandlande myndigheten ställer i förfrågningsunderlaget kan uttryckas som s.k. skall-krav, vilka är ovillkorliga för att anbudet ska kunna komma i fråga för antagande. Ett anbud som inte uppfyller samtliga ställda skall-krav får inte antas och den upphandlande myndigheten får inte ändra eller bortse från i förfrågningsunderlaget uppställda skall-krav på ett sätt som strider mot principerna om lika-behandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU.

För att Järfällahus ska kunna förkasta HCS anbud på grund av att HCS inte har angett någon kvalitetsansvarig i sitt anbud krävs att det i förfrågningsunderlaget finns ett skall-krav om att närmare ange kvalitetsansvarig. Förvaltningsrätten finner inte visat att skrivningen att entreprenörens kvalitetsansvarige anges i anbud Under rubriken *SF3.41*

Kvalitetsansvariga, under *Särskilda föreskrifter* i avsnitt UF3.52 utgör ett sådant skall-krav. Det är således inte heller visat att Järfällahus har förfarit i strid med LOU genom att inte förkasta HCS anbud på den grunden att HCS inte lämnat någon närmare uppgift om kvalitetsansvarig i sitt anbud.

Miljöledningssystem

I förfrågningsunderlaget anges som skall-krav att anbudsgivaren ska ha ett miljöledningssystem som motsvarar kraven i SS EN ISO 14001.

Schindler har gjort gällande att HCS anbud inte uppfyller detta skall-krav, eftersom HCS inte har angett att dess miljöledningssystem uppfyller SS EN ISO 14001 utan ISO 9001:2000 och eftersom inget intyg eller liknande från någon oberoende part har lämnats till verifikation av att

kravet uppfylls. Järfällahus har till svar anfört att HCS miljöledningssystem motsvarar de krav som kan vara skäliga att ställa och att det inte finns något skall-krav avseende intyg från någon extern part.

Schindler har anfört att HCS inte har uppgett att dess miljöledningssystem motsvarar kraven i SS EN ISO 14001. Schindler har dock inte anfört att HCS miljöledningssystem rent faktiskt inte motsvarar kraven i SS EN ISO 14001, eller visat på vilket sätt HCS miljöledningssystem inte skulle motsvara kraven i SS EN ISO 14001. Förvaltningsrätten finner därför att Schindler i denna del inte har visat att Järfällahus har agerat i strid med LOU genom att ta upp HCS anbud till utvärdering.

Referenstagning

Schindler har anfört att Järfällahus inte har utfört referenstagning i enlighet med förfrågningsunderlaget och har lämnat in ett intyg från en av de aktuella referenspersonerna till styrkande av detta. Det får under dessa omständigheter anses ankomma på Järfällahus att visa att föreskriven referenstagning faktiskt har genomförts. De referenstagningsblanketter som Järfällahus har lämnat in är alla ifyllda av samma person. Det finns därför inget annat än Järfällahus egna uppgifter till stöd för att referenstagningen har genomförts. Förvaltningsrätten finner inte att Järfällahus med tillräcklig styrka har visat att referenstagning faktiskt har skett i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Schindler har lidit eller kunnat komma lida skada av felet. Det finns därmed grund för ingripande enligt LOU. Felet har inte påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Det är därför tillräckligt att förordna om rättelse.

Schindler har yrkat att poängberäkningen ska göras om varvid Schindler ska få 30 poäng i utvärderingen av referenserna. Schindler har därvid anfört att de referensbetyg som Schindler bifogat sitt anbud ska gälla. I

förfrågningsunderlaget anges emellertid att referenstagningen ska ske genom att Järfällahus kontaktar tre av de angivna referenspersonerna. De av Schindler inlämnade referenstagningsblanketterna kan därför inte läggas till grund för utvärderingen och poängsättningen. Förvaltningsrätten kan inte göra någon ny utvärdering av referenserna. Mot bakgrund av det anförda ska ansökan bifallas på så sätt att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att referenstagningen och utvärderingen görs om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Göran Wickström
rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Elin Rosén.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU